

Asia T-307/01

Jean-Paul François

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio

Henkilöstö — Kurinpitäjärjestelmä — Palkkatason alentaminen — Komission rakennusten vartioimisesta tehty sopimus — Kohtuullinen aika — Rikosasia — Vahingonkorvauskanne

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto)
10.6.2004 II - 1674

Tuomion tiivistelmä

- 1. Henkilöstö — Kurinpitäjärjestelmä — Kurinpitömenettely — Liitteessä IX olevassa 7 artiklassa vahvistetut määräajat — Hallintoviranomaisen velvollisuus toimia kohtuullisessa ajassa — Laiminlyönti — Seuraukset
(Henkilöstösääntöjen liitteessä IX oleva 7 artikla)*

II - 1669

2. *Henkilöstö — Kurinpitojärjestelmä — Kurinpitomenettelyn aloittaminen — Vanhentumisajan puuttuminen — Hallintoviranomaisen velvollisuus toimia kohtuullisessa ajassa — Laiminlyönti — Seuraukset*
(Henkilöstösääntöjen 86–89 artikla; liite IX)
 3. *Henkilöstö — Kurinpitojärjestelmä — Kurinpitomenettely — Samanaikainen kurinpitomenettely ja rikosoikeudenkäynti samoista teoista — Hallintoviranomaisen velvollisuus ratkaista virkamiehen tilanne lopullisesti vasta, kun rikostuomioistuimen päätös on lopullinen*
(Henkilöstösääntöjen 88 artiklan viides kohta; liitteessä IX olevan 7 artiklan toinen kohta)
 4. *Henkilöstö — Kurinpitojärjestelmä — Kurinpitomenettely — Samanaikainen kurinpitomenettely ja rikosoikeudenkäynti samoista teoista — Kurinpitomenettelyn lykkäämisen tarkoitus — Velvollisuus noudattaa tosiseikkoja koskevia rikostuomioistuimen toteamuksia — Mahdollisuus luonnehtia ne virkavirheen käsitteen kannalta*
(Henkilöstösääntöjen 88 artiklan viides kohta)
 5. *Henkilöstö — Oikeudet ja velvollisuudet — Vartiointisopimuksen väärinkäyttö sellaisen työntekijän palvelukseen ottamiseksi, joka suorittaa hallinnollisia tehtäviä — Yleinen käytäntö, joka ei sinänsä ole vilpillinen — Ilmoittamatta tai paheksumatta jättäminen — Henkilöstösääntöjen mukaisten velvollisuuksien laiminlyöntiin ei ole syyllistytty, kun on kyse ura-alueeseen B kuuluvasta virkamiehestä*
(Henkilöstösääntöjen 11 artikla)
 6. *Henkilöstö — Muutoksenhaku — Vahingonkorvauskanne — Riidanalaisen toimen kumoaminen ei ole kohtuullinen korvaus henkisestä kärsimyksestä — Sääntöjenvastaisen kurinpitomenettelyn aiheuttama henkinen kärsimys*
(Henkilöstösääntöjen 91 artikla)
-
1. Vaikka henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevassa 7 artiklassa vahvistetut kurinpitomenettelyn kulkua koskevat tarkat määräajat eivät ole pakottavia, niissä vahvistetaan kuitenkin hyvää hallintotapaa koskeva sääntö, jonka tarkoituksena on estää sekä hallintoviranomaisen että virkamiesten etujen mukaisesti se, että kurinpitomenettelyn päätteeksi tehtävää päätöstä perusteettomasti viivytetään. Näin ollen kurinpitoviranomaisilla on velvollisuus saattaa kurinpitomenettely päätökseen viivyttelemättä ja toimia siten, että jokainen kurinpitomenettelyyn liittyvä toimenpide toteutetaan kohtuullisen määräajan kuluessa tätä edeltävästä toimenpiteestä. Tämän määräajan noudattamatta jättäminen – jota voidaan

arvioida vain tapaukseen liittyvien erityisten olosuhteiden perusteella — voi johtaa määräajan päätyttyä tehdyn päätöksen kumoamiseen.

käyttää puolustautumisoikeuksiaan, saattavat näet osoittautua erityisen hankaliksi, mikäli tekojen ja menettelytapojen tapahtumisajan ja kurinpitomenettelyyn kuuluvan tutkimuksen aloittamisen välillä on kulunut paljon aikaa.

(ks. 47 kohta)

(ks. 48 ja 49 kohta)

2. Vaikka sellaista vanhentumisaikaa, josta säädetään henkilöstösääntöjen 86–89 artiklassa ja niiden liitteessä IX, ei ole, kurinpitoviranomaisilla on erityisesti siitä lähtien, kun hallintoviranomainen on saanut tiedon teoista ja menettelyta-voista, jotka saattavat merkitä virkamiehen henkilöstösääntöjen mukaisten velvollisuuksien laiminlyömistä, velvollisuus toimia siten, että seuraamuksen määräämiseen johtava menettely aloitetaan kohtuullisessa ajassa. Se, että ei noudateta tätä määräaikaa, joka riippuu kuhunkin yksittäistapaukseen liittyvistä olosuhteista, saattaa merkitä sitä, että hallintoviranomaisten liian myöhään aloittama kurinpitomenettely on lainvastainen, jolloin tällaisen menettelyn päätteeksi annettu seuraamus on kumottava.
3. Henkilöstösääntöjen 88 artiklan viidennestä kohdasta ilmenee, että nimittävä viranomais ei saa ratkaista kurinpitomenettelyssä lopullisesti kyseisen virkamiehen tilannetta antamalla ratkaisua teoista, jotka ovat samanaikaisesti rikosoikeudenkäynnin kohteena, niin kauan kuin rikosoikeudenkäynnissä annettu ratkaisu ei ole tullut lopulliseksi. Tässä artiklassa ei siten anneta harkintavaltaa kyseiselle viranomaiselle, toisin kuin henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 7 artiklan toisessa kohdassa, jossa määrätään, että jos asia on saatettu rikosoikeudelliseen käsittelyyn, kurinpitolautakunta voi päättää viivyttää lausuntonsa antamista, kunnes tuomioistuim on tehnyt asiassa päätöksen.

(ks. 59 kohta)

Oikeusvarmuuden periaate vaarannettaisiin, mikäli hallintoviranomaiset viivästyttäisivät kurinpitomenettelyn aloittamista kohtuuttomasti. Sekä se, että hallintoviranomaiset arvioivat tekoja ja menettelytapoja, jotka saattavat merkitä virkavirhettä, että se, että virkamies

4. Henkilöstösääntöjen 88 artiklan viidennellä kohdalla on kaksi tarkoitusta.

Ensinnäkin kyseisellä artiklalla pyritään siihen, että asianomaisen virkamiehen asemaa häntä vastaan vireillä olevassa rikosoikeudenkäynnissä ei heikennetä sellaisten tekojen vuoksi, jotka ovat lisäksi kurinpitomenettelyn kohteena hänen toimielimessään. Toiseksi kurinpitomenettelyn lykkääminen siihen saakka, kunnes rikosoikeudenkäynti on saatettu päätökseen, mahdollistaa sen, että tässä kurinpitomenettelyssä voidaan ottaa huomioon rikostuomioistuimen toteamat tosiseikat, kun sen ratkaisusta on tullut lainvoimainen. Henkilöstösääntöjen 88 artiklan viidennessä kohdassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan rikosoikeudenkäynti määrää kurinpitomenettelyä, mikä on perusteltua erityisesti sen vuoksi, että kansallisilla rikostuomioistuimilla on laajemmat tutkintavaltuudet kuin nimittävällä viranomaisella. Näin ollen niissä tapauksissa, joissa samat teot voivat merkitä sekä rikosta että virkamiehen henkilöstösääntöihin perustuvien velvollisuuksien laiminlyöntiä, hallintoviranomaisia sitovat rikostuomioistuimen rikosoikeudenkäynnin yhteydessä toteamat tosiseikat. Kun rikostuomioistuin on todennut tosiseikat, hallintoviranomaiset voivat tämän jälkeen luonnehtia niitä oikeudellisesti virkavirheen käsitteen kannalta ja selvittää erityisesti sen, merkitsevätkö ne henkilöstösääntöjen mukaisten velvollisuuksien laiminlyöntiä.

(ks. 75 kohta)

5. On perusteetonta väittää, että ura-alueeseen B kuuluva virkamies, jonka tehtävät ovat henkilöstösääntöjen 5 artiklan 1 kohdan mukaan täytäntöönpanotehtäviä ja avustavia tehtäviä mutta eivät johtamistehtäviä, jotka vastaavat ura-alueeseen A kuuluville virkamiehille annettuja tehtäviä, olisi laiminlyönyt henkilöstösääntöjen mukaiset velvollisuutensa pelkästään sen vuoksi, että hän ei ollut ilmoittanut, että vartiointisopimusta koskeneen tarjouskilpailun voittajayhtiö maksoi pelkästään hallinnollisia tehtäviä hoitaneen työtoverin palkan, tai ei ollut esittänyt asianmukaisin keinoin paheksumistaan tätä menettelytapaa kohtaan, kun tämä käytäntö oli toimielimen eri yksiköiden järjestämä, yleisesti käytössä, sen alullepanijana olivat olleet toimielimen päälliköt ja kun tämä käytäntö ei sinänsä ollut vilpillinen, vaikka se olikin sääntöjenvastainen.

(ks. 92 ja 93 kohta)

6. Erityisiä olosuhteita lukuun ottamatta virkamiehen riitauttaman päätöksen kumoaminen on sellaisenaan asianmukainen ja lähtökohtaisesti riittävä korvaus virkamiehelle mahdollisesti aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.

Kun kurinpitomenettelyyn kuuluneissa eri päätöksissä ja hallinnollisissa lausunnoissa on esitetty kantajaa vastaan syytöksiä, jotka ovat osoittautuneet

paikkansapitämättömiksi, toimitin on aloittanut kurinpitomenettelyn kohtuullisen määräajan periaatetta loukaten, tämä menettely on lisäksi pitkittynyt lähes kolmeen vuoteen seuraamuksen määräämiseen saakka ja sitä ei ole lykätty siihen saakka, kunnes kantajaa vastaan vireille pantu rikosoikeudenkäynti on saatettu päätökseen, on katsottava, että kaikki nämä seikat ovat vahingoittaneet kantajan mainetta ja häirinneet hänen yksityiselämänsä sekä

asettaneet hänet pitkittyneeseen epävarmuustilanteeseen ja aiheuttaneet hänelle henkistä kärsimystä, jota ei voida asianmukaisesti korvata kumoamalla riidanalainen päätös, koska tällä ei kyetä jälkikäteen poistamaan tätä henkistä kärsimystä.

(ks. 110 kohta)